

ЖОВТЕНЬ
2023

СУЧАСНА НАУКА ТА ВИЩА ОСВІТА

1. Політика в галузі освіти.....	1
2. Організація вищої освіти.....	3
3. Рейтингові вимірювання.....	6
4. Управління якістю вищої освіти.....	7
5. Вища школа за напрямками підготовки та технології викладання відповідних дисциплін.....	7
6. Вища освіта за кордоном.....	15
7. Академічна мобільність. Навчання іноземних студентів.....	18
8. Організація навчальної роботи. Методи та форми навчання.....	19
9. Підготовка науково-педагогічних кадрів. Підвищення кваліфікації викладачів.....	20
10. Дистанційна освіта.....	21
11. Органи управління та керівництво університетів.....	21
12. Професорсько-викладацький склад.....	21
13. Організація наукової та науково-дослідної роботи.....	22
14. Професійно-технічна освіта.....	24
15. Освіта дорослих.....	25
16. Формування особистості.....	25
17. Сумський державний університет.....	25

1. Політика в галузі освіти

1. Україна. Кабінет Міністрів

Про внесення змін до Порядку організації та функціонування пунктів незламності : постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2023 р. № 1095 // Освіта.ua. — URL: <https://osvita.ua/legislation/other/90278/>

2. **Україна. Кабінет Міністрів**
Про внесення змін до пункту 13 Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров’я” : постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2023 р. № 1065 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90249/
3. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про виплату довічних державних стипендій видатним діячам освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 05 жовтня 2023 р. № 1204 // Освіта.ua. — URL: <https://osvita.ua/legislation/other/90216/>
4. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.09.2023 № 1104 : наказ Міністерства освіти і науки України від 04 жовтня 2023 р. № 1202 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90219/
Зміни до наказу «Про затвердження пріоритетної тематики при проведенні конкурсів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у 2023 році»
5. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про забезпечення виконання науково-технічних (експериментальних) розробок, відібраних за результатами конкурсного відбору у 2023 році : наказ Міністерства освіти і науки України від 06 жовтня 2023 р. № 1213 // Освіта.ua. — URL: <https://osvita.ua/legislation/other/90213/>
6. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про закінчення терміну дії пропозиції Google щодо отримання 50-ти відсоткової знижки на ліцензії Teaching and Learning ma Education Plus : лист Міністерства освіти і науки України від 16 жовтня 2023 р. № 1/15936-23 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90262/
7. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про можливість використання програмного забезпечення : лист Міністерства освіти і науки України від 02 жовтня 2023 р. № 1/15142-23 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90169/
Про можливість безкоштовного використання онлайн програми AGRI:Бухгалтерія і AGRI:Бізнес план для формування практичних навичок ведення бухгалтерського обліку та бізнес планування у студентів економічних та бізнес спеціальностей у якості альтернативи відповідного програмного забезпечення, розробленого на території російської федерації.

8. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про надання академічної відпустки : лист Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2023 р. № 1/15735-23 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90235/
9. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про організацію переведення здобувачів : лист Міністерства освіти і науки України від 27 жовтня 2023 р. № 1/16795-23 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90345/
10. **Україна. Міністерство освіти і науки**
Про постанову Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 : лист Міністерства освіти і науки України від 13 жовтня 2023 р. № 1/15908-23 // Освіта.ua. — URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/90263/
1 січня 2024 року набирає чинності Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів»
11. **Україна. Державна служба якості освіти**
Про проведення вивчення (моніторингу) якості фахової передвищої освіти : лист Державної служби якості освіти України від 23 жовтня 2023 р. № 01/01-22/1870 // Освіта.ua. — URL: <https://osvita.ua/legislation/faxova-predvyshha-osvita/90337/>

2. Організація вищої освіти

12. **Altbach P. G.** Complicated but Crucial: Higher Education’s Missions for the Labor Market / P. G. Altbach, H. de Wit // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 5-6.
13. **Khrystiuk S. B.** The Role of Information and Communication Technologies in Implementing Sustainable Development Strategy of Higher Education in Ukraine = Роль інформаційно-комунікаційних технологій в реалізації стратегії сталого розвитку вищої освіти України / S. B. Khrystiuk, S. V. Tsymbal // Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. — 2023. — Т. 14, № 2. — С. 98-105.

14. **Kyrychenko A. M.** Development priorities of university education of Ukraine = Пріоритети розвитку університетської освіти України / A. M. Kyrychenko, Z. V. Stezhko // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 27-39.
15. **Marginson S.** Is Employability Displacing Higher Education? / S. Marginson // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 3-5.
16. **Vovchenko O.** The role of HEIs of Ukraine in the Implementation of Social Innovations = Роль ЗВО України у впровадженні соціальних інновацій / O. Vovchenko // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. — 2023. — Вип. 17. — С. 65-78.
17. **Агапова О. В.** Розбудова стійкості українських закладів вищої освіти як суб'єктів управління вищою освітою в умовах війни / О. В. Агапова, В. М. Гарашук, О. Ю. Синявська // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 13-24.
18. **Аналіз перспектив визнання українських кваліфікацій в ЄС: від теорії до практики** / В. В. Олянич, В. В. Коваленко, Л. В. Філіппова, С. Ю. Люльчак // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 493-502.
19. **Бобрицька В. І.** Інвестиції у вищій освіті як складова реалізації національних цілей сталого розвитку України / В. І. Бобрицька, І. О. Лисоконь // Освітній дискурс. Гуманітарні науки. — 2023. — Вип. 44 (4-6). — С. 88-96.
20. **Бондар-Підгурська О. В.** Стан, проблеми та перспективи розвитку цифрової освіти України у воєнний і післявоєнний періоди / О. В. Бондар-Підгурська, А. О. Глебова // Освітня аналітика України. — 2023. — № 1. — С. 22-37.
21. **Власюк О. А.** Формування контингенту студентів у закладах вищої освіти: основні аспекти / О. А. Власюк, Т. П. Дараган // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С 105-115.
22. **Галицький О. В.** Веб-сайт закладу вищої освіти та його значення в інформаційно-освітньому середовищі / О. В. Галицький, І. І. Кучеренко, П. В. Микитенко // Освітній дискурс. Гуманітарні науки. — 2023. — Вип. 43 (1-3). — С. 85-94.
23. **Гапон В. В.** Інформаційні підходи до аналізу використання коштів освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників / В. В. Гапон, О. А. Барабаш, К. Г. Читаєва // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 56-72.

24. **Гапон В. В.** Особливості обліку та аналізу державного нерухомого майна закладів вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні / В. В. Гапон, О. А. Барабаш, Т. О. Ханюк // Освітня аналітика України. — 2023. — № 1. — С. 5-21.
25. **Герасимова І.** Сучасні підходи до тлумачення поняття “освітній простір університету” / І. Герасимова, В. Малик // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 58-62.
26. **Гораш К. В.** Інноваційна діяльність як пріоритетний напрям розвитку закладу вищої освіти / К. В. Гораш // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. — 2023. — Вип. 1. — С. 50-60.
27. **Кивлюк І.** Соціальна роль університету: актуальність і сучасні виклики / І. Кивлюк // Освітній дискурс. Гуманітарні науки. — 2023. — Вип. 43 (1-3). — С. 32-39.
28. **Козяр М.** Провідні тенденції та особливості інтеграції навчальної та наукової діяльності у закладах вищої освіти / М. Козяр, І. Савка, Ю. Козловський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 67. — С. 120-129.
29. **Левчук О.** Цілісний підхід до підготовки фахівців: синергія освіти, науки та виробництва в сучасних університетах / О. Левчук, Н. Гаврилюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 123-135.
30. **Літинська В. А.** Планування трудової кар’єри працівників у закладах вищої освіти / В. А. Літинська // Освітня аналітика України. — 2023. — № 1. — С. 67-78.
31. **Літинська В. А.** Оцінювання персоналу в аспекті його професійного розвитку в закладах вищої освіти / В. А. Літинська // Освітня аналітика України. — 2023. — № 2. — С. 61-71.
32. **Мазур Н. О.** Інтеграція тимчасово переміщених закладів вищої освіти та внутрішньо переміщених осіб у конкурентне середовище ринку освітніх послуг у період нових загроз соціальній безпеці / Н. О. Мазур // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 87-104.
33. **Матвієнко Ю. С.** Методи посилення організаційної резильєнтності закладів вищої освіти / Ю. С. Матвієнко, К. К. Пивоварська // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 525-537.

34. **Семигіна Т. В.** Секторальні рамки кваліфікацій у світовому контексті та перспективи для України / Т. В. Семигіна, Ю. М. Рашкевич, Н. М. Солодка // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 21-33.
35. **Скиба Ю. А.** Принципи та механізми взаємодії вищої освіти та роботодавців у контексті адаптації освітніх програм відповідно до вимог ринку праці: вітчизняний та зарубіжний досвід / Ю. А. Скиба // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 2. — С. 114-120.
36. **Терещенко Г. М.** Особливості забезпечення прозорості та ефективності бюджетного фінансування освіти в умовах воєнного стану / Г. М. Терещенко, К. Є. Крищенко // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 45-55.
37. **Тоцька О. Л.** Фінансування освіти України з бюджетів різних рівнів в умовах війни / О. Л. Тоцька, І. О. Титаренко // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 34-44.
38. **Формальна, неформальна, інформальна освіта: суть, основні переваги та недоліки** / С. І. Ткачов, Н. О. Ткачова, В. В. Байдала, Я. О. Чирва // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 357-365.
39. **Юрчишена Л. В.** Кластеризація університетів та обґрунтування економічної моделі їх розвитку / Л. В. Юрчишена // Освітня аналітика України. — 2023. — № 3. — С. 73-86.

3. Рейтингові вимірювання

40. **Сумський виш** — лідер серед українських університетів у чотирьох галузях знань : СумДУ – лідер серед українських університетів у рейтингу Times Higher Education World University Rankings за чотири галузями знань // Данкор онлайн. — 2023. — 30 жовтня. — URL: <http://dancor.sumy.ua/news/newslines/473638>
41. **Хандусенко Н.** 14 українських вишів увійшли до рейтингу найкращих університетів світу. Серед них політехі та авіаційні. Сумський державний університет увійшов до 500 найкращих вишів // dev.ua. — 2023. — 11 жовтня. — URL: <https://dev.ua/news/world-university-rankings-2024-1697028282>

4. Управління якістю вищої освіти

42. **Yaremchuk N.** Internationalization and Quality Assurance in Higher Education = Інтернаціоналізація та забезпечення якості вищої освіти / N. Yaremchuk // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. — 2023. — Вип. 1. — С. 152-157.

5. Вища школа за напрямками підготовки та технології викладання відповідних дисциплін

Військова освіта

43. **Yerastova-Mykhalus I.** Features of the Military Institutions of Higher Education Cadets Polycultural Competence Formation in the Process of Learning Professionally Oriented Foreign Language = Особливості формування полікультурної компетентності курсантів військових закладів вищої освіти у процесі вивчення професійно орієнтованої іноземної мови / I. Yerastova-Mykhalus, O. Zelenska // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. — 2023. — Вип. 1. — С. 69-77.
44. **Горпинич П. А.** Моделювання у змісті професійної підготовки майбутніх офіцерських кадрів України / П. А. Горпинич // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 356-365.
45. **Синишина В. М.** Методичні аспекти розвитку діагностичної компетентності викладачів військових закладів вищої освіти / В. М. Синишина, В. І. Осьодло // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 325-337.
46. **Станішовський А. С.** Концептуальні засади трансформації військової освіти: європейський дискурс / А. С. Станішовський // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 441-451.

Гуманітарна освіта

47. **Додонова В. І.** Академічна свобода в гуманітарних науках: виклики військового часу / В. І. Додонова // Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. — 2023. — Т. 14, № 2. — С. 172-181.

Екологія

48. **Алексєєв С. В.** Підготовка екологів до професійної діяльності як педагогічна проблема / С. В. Алексєєв // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 59-67.
49. **Гончарук В. В.** Ефективність формування інтересу майбутніх фахівців до природоохоронної діяльності під час навчально-польової практики / В. В. Гончарук, В. Г. Парахненко, М. В. Декарчук // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 408-417.

Економічна освіта

50. **Власенко О.** Самодетермінація особистості в моделі розвитку професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх менеджерів / О. Власенко // Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія». — 2023. — № 3. — С. 11-16.
51. **Самко О. О.** Концептуальні основи сучасної підготовки економістів у закладах вищої освіти / О. О. Самко // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 84-89.
52. **Яцура М.** Потенціал інноваційних технологій у формуванні професійної культури у майбутніх менеджерів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти / М. Яцура // Social Work and Education. — 2023. — Vol. 10, № 3. — С. 393-400.

Інженерно-технічна освіта

53. **Використання** імерсивних технологій у підготовці майбутніх інженерів / В. Ткачук, Ю. Єчкало, С. Хоцкіна та ін. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 168-181.
54. **Кононенко С. О.** Методичне забезпечення розробки творчих проєктів студентів при вивченні питань енергетики / С. О. Кононенко, Л. В. Кононенко // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 121-125.

55. **Романчук Н. О.** Педагогічні основи формування професійно-ціннісних орієнтацій у процесі підготовки майбутніх інженерів / Н. О. Романчук // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 1. — С. 56-61.
56. **Татарчук В. В.** Формування графічної компетентності майбутніх фахівців у галузі електроніки та телекомунікацій / В. В. Татарчук // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 580-593.
57. **Ткачук А. І.** Вивчення гібридних адитивних технологій як важливої компоненти навчальних дисциплін про технології і процеси обробки матеріалів / А. І. Ткачук // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 181-187.
58. **Трифорова О. М.** Навчання САПР на основі інноваційних методів аналізу та синтезу знань нормативних документів ДСТУ / О. М. Трифорова, М. І. Садовий // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 66-73.

Історія та археологія

59. **Марченко С. Д.** Роль використання інноваційних технологій у викладанні історії: огляд та перспективи / С. Д. Марченко, Т. Ю. Іванова, О. І. Гевко // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 600-612.

ІТ-освіта

60. **Evaluation** of computer science students' work on IT projects based on quantization of professional activity = Оцінювання роботи студентів комп'ютерних спеціальностей над ІТ проектами на основі квантування професійної діяльності / R. Gurevych, O. Klochko, V. Fedorets et al. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 5-8.
61. **Ostafiychuk O.** Task-Based Teaching for IT Students' Communication Enhancement = Навчання на основі завдань для поліпшення комунікації студентів ІТ / О. Ostafiychuk // Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія». — 2023. — № 3. — С. 79-84.

62. **Дмитренко Т. Л.** Підвищення рівня освіти у сфері кібербезпеки, фінансової та цифрової грамотності як чинник зниження ризиків на крипторинку / Т. Л. Дмитренко, Г. М. Терещенко // Освітня аналітика України. — 2023. — № 1. — С. 38-50.
63. **Пивоварська К. К.** Викладання інтегративного курсу «Віртуалістика» у закладах вищої освіти / К. К. Пивоварська // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 503-511.
64. **Рефлексивний** підхід до диференційованого навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх ІТ фахівців / О. С. Синєкоп, О. В. Матвієнко, Л. Я. Зеня, Т. І. Коваль // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 90-96.

Медична освіта

65. **Анатомічний** стіл як найбільш технологічно вдала система візуалізації в медичній освіті / О. Мурзіна, Н. Грінівецька, М. Вовченко, М. Щербаков // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 106-110.
66. **Башкірова Л. М.** Стратегії формування моделі дистанційного навчання фахівців-неврологів у медичних ЗВО України: міжнародний досвід / Л. М. Башкірова, О. Є. Юрик, Т. Ю. Кузьміна-Віжукішченко // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 650-663.
67. **Деякі** аспекти викладання педіатрії в умовах сьогодення / Н. Ю. Щербатюк, Т. В. Гаріян, І. Б. Черноmidз та ін. // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 772-778.
68. **Дорохова Н.** Дидактичні умови змістовного наповнення моніторингу якості освіти майбутніх магістрів стоматології у навчальному середовищі університету / Н. Дорохова // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 1. — С. 282-288.
69. **Досвід** використання інтерактивних технологій у навчальному процесі лікарів-інтернів / Л. Конопкіна, О. Мироненко, Л. Ботвінікова та ін. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 69. — С. 117-125.
70. **Досвід** та перспективи підготовки фізичних терапевтів на кафедрі акушерства і гінекології Запорізького державного медико-фармацевтичного університету / М. І. Павлюченко, Ю. Я. Круть, В. Г. Сюсюка та ін. // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 276-289.

71. **Ковтун Л. О.** Інноваційні підходи до навчання в медичних ЗВО України у сфері електронної системи охорони здоров'я (eHealth) / Л. О. Ковтун, Т. В. Маганова, Н. П. Сухоставець // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 706-718.
72. **Ляховська А. В.** Сучасні підходи до дистанційного навчання майбутніх стоматологів / А. В. Ляховська // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 752-765.
73. **Основні** моделі модернізації медицини України: на прикладі закладів вищої освіти / Е. Л. Ленга, Л. І. Загородня, Т. М. Ямілова, О. І. Карбованець // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 738-753.
74. **Ситнік Т.** Особливості здійснення державного регулювання розвитком вищої медичної освіти в Україні / Т. Ситнік // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 3. — С. 215-221.
75. **Специфіка** удосконалення форм та методів іншомовної підготовки здобувачів у вищому медичному закладі освіти / Г. Іванишин, О. Огринчук // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 2. — С. 185-190.
76. **Фастівець А. В.** Аналіз перспектив міжнародної інтеграції у контексті підготовки фахівців у галузі фізичної терапії та ерготерапії / А. В. Фастівець // Імідж сучасного педагога. — 2023. — № 5 (212): Незламність української освіти в умовах війни. — С. 122-129.
77. **Черепанова М. О.** Методологічні підходи формування педагогічної моделі розвитку комунікативної компетентності здобувачів освіти медичної академії / М. О. Черепанова, О. А. Безвугляк, В. Ю. Сухацька // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 39-43.

Медіаосвіта

78. **Bilotserkovets M.** European Union Strategies Extrapolation for Boosting Students' Media Literacy in Ukrainian Higher Education = Екстраполяція стратегій Європейського Союзу для розвитку медіаграмотності студентів у вищій освіті України / M. Bilotserkovets, T. Fomenko, Y. Lushchuk // Educational Challenges. — 2023. — Vol. 28, No. 2. — P. 37-50.

79. **Harmash Y.** Mastery of modern technologies in higher education institutions as a basis for the work of a future media specialist = Оволодіння сучасними технологіями в закладах вищої освіти як основа діяльності майбутнього фахівця медіасфери / Y. Harmash, E. Timlin, A. Khymych // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія "Педагогіка та психологія". — 2023. — № 3. — С. 27-35.
80. **Деренюк М. П.** Основні підходи до тлумачення поняття медіаосвіти у польській та українській педагогічній науці / М. П. Деренюк // Наукові інновації та передові технології. — 2023. — № 12 (26). — С. 546-558.

Природнича освіта

81. **Анічкіна О. В.** Регламенти та стандарти ЄС в змісті хімічних дисциплін професійної підготовки майбутніх фахівців / О. В. Анічкіна, Л. М. Романишина, Ю. В. Лисецька // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 2. — С. 3-9.
82. **Сорокіна С. І.** Використання віртуальної реальності в навчанні біології: можливості та переваги / С. І. Сорокіна, В. А. Колодій, О. М. Абрамчук // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 338-350.

Психологія

83. **Сауков Т. О.** Особливості динаміки розвитку професійної компетентності майбутніх психологів у закладі вищої освіти / Т. О. Сауков // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 772-784.

Соціальна робота

84. **Васянович Г.** Використання інтерактивних методів навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи / Г. Васянович, В. Логвиненко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 85-93.

85. **Лозинський О.** Організація навчальної практики у підготовці соціальних працівників / О. Лозинський, А. Цюприк, А. Лозинський // Наукові перспективи. — 2023. — № 9(39). — С. 576-587.
86. **Цюприк А. Я.** Концептуальні засади професійної підготовки майбутніх соціальних працівників / А. Я. Цюприк // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 108-112.

Управління освітою

87. **Ткачук Л. В.** Акмеологічні засади професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти / Л. В. Ткачук // Педагогічний альманах. — 2023. — № 53. — С. 154-161.
88. **Костенко Р. В.** Розвиток лідерських якостей майбутніх освітніх менеджерів у процесі практичної підготовки / Р. В. Костенко // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 237-247.

Фізичне виховання. Спорт

89. **Бігун В. В.** До питання оновлення змісту форм та методів підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту України до умов сьогодення: тренди, інноваційні технології / В. В. Бігун, М. С. Буренко, В. А. Бабаліч // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 310-324.
90. **Васецький І. А.** Особливості викладання освітніх компонентів з фізичного виховання в умовах воєнного стану / І. А. Васецький, Н. О. Симоненко // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 395-407.
91. **Митчик О. П.** Фізичне виховання студентів в умовах обмеження рухової активності / О. П. Митчик, В. Й. Тарасюк, М. С. Мороз // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 1. — С. 110-115.
92. **Подгорна В. В.** Використання комп'ютерної ігрофікації фізичних вправ на основі Scratch-технології в адаптивній фізичній культурі / В. В. Подгорна, А. С. Кокотєєва, О. А. Блажко // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 512-523.
93. **Філоненко О. В.** Фізичне виховання студентів у закладах вищої освіти України / О. В. Філоненко // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 229-234.

94. **Чжан Ліан** Моделювання системи управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університету (на прикладі КНР) / Чжан Ліан // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 2. — С. 36-41.

Філологічна освіта

95. **Довгань Л. І.** Сучасні підходи та тенденції професійної підготовки майбутніх філологів-перекладачів у системі вищої освіти / Л. І. Довгань // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 69. — С. 152-163.
96. **Кравчук О. В.** Онлайн-ресурси для вдосконалення стилю україномовного наукового тексту / О. В. Кравчук, О. О. Бойко // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 159-163.

Іноземні мови

97. **Іванишин Г. Я.** Проекція змісту підготовки здобувачів вищої освіти до міжкультурної комунікації англійською мовою у галузі медичного перекладу / Г. Я. Іванишин, Л. Я. Шпільчак // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 551-564.
98. **Ворначев А. О.** Особливості дистанційного вивчення англійської мови для здобуття вищої освіти за освітньою програмою «Міжнародна економіка» / А. О. Ворначев // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 1. — С. 3-9.
99. **Гудима Г.** Особливості навчання реферуванню та анотуванню іншомовних текстів у немовних вишах / Г. Гудима, Ю. Слодиницька // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 1. — С. 237-242.
100. **Левицька А. І.** Дистанційне викладання іноземних мов у медичному університеті / А. І. Левицька // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 51-54.
101. **Мартинюк А. П.** Викладання іноземної мови у вищій школі в умовах змішаного навчання: адаптація та виклики / А. П. Мартинюк, В. А. Триндюк // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 1. — С. 41-47.

102. **Чик Д.** Стратегія використання соціальних мереж здобувачами вищої освіти під час змішаного навчання англійської мови / Д. Чик, Т. Семегин, Т. Долга // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 3. — С. 260-266.
103. **Левицька А. І.** Дистанційне викладання іноземних мов у медичному університеті / А. І. Левицька // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 51-54.
104. **Процик Г. М.** Лінгводидактичні основи навчання іноземної мови у закладах вищої освіти України / Г. М. Процик // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 312-324.
105. **Самохвал О.** Порівняльна характеристика змістового компонента професійної підготовки перекладачів у системі вищої освіти України та Німеччини / О. О. Самохвал, У. В. Шостак // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 657-674.

Юридична освіта

106. **Басенко Р. О.** Нормативно-правові та організаційно-педагогічні засади правової освіти у мейнстрімі цілісної освіти майбутніх фахівців ЗВО / Р. О. Басенко // Імідж сучасного педагога. — 2023. — № 5 (212) : Незламність української освіти в умовах війни. — С. 86-91.
107. **Батиргарєєва В.** Бінарні заняття у процесі реалізації ОНП “Право” в науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. ostroВ. Сташиса НАПрН України / В. Батиргарєєва, В. Ворожбіт-Горбатюк, Д. Євтєєва // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 28-34.
108. **Пугач В. М.** Сучасний стан досліджень з проблеми професійної підготовки майбутніх правознавців у вітчизняній науці та практиці / В. М. Пугач // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 532-546.

6. Вища освіта за кордоном

109. **Alkol M.** Challenges and Difficulties of University Study in Northwestern Syria / M. Alkol // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 35-36.

110. **Holubnycha L.** Development of European Educational Policy: Legal Foundations = Європейська освітня політика: правові засади / L. Holubnycha, T. Besarab, O. Moshynska // Educational Challenges. — 2023. — Vol. 28, No. 2. — P. 97-114.
111. **Kim K.** Shifting Study-Abroad Patterns of South Korean Students / K. Kim, E. Choi // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 24-26.
112. **Leleka V. M.** Physical education in US universities in the context of experience formation = Фізичне виховання в університетах США в контексті формування досвіду / V. M. Leleka // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С 40-46.
113. **Pedrosa R. H. L.** Higher Education in Brazil and the New Administration: What Is at Stake? / R. H. L. Pedrosa, M. Knobel // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 19-21.
114. **Reisberg L.** Transforming Higher Education in Latin America: What Stakeholders Say / L. Reisberg // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 22-23.
115. **Shaldarbekova A.** Access and Privatization of Higher Education in Central Asia / A. Shaldarbekova // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 37-38.
116. **Torres-Zapata Ángel E.** The Biochemical Discipline in the Study Plan of the Bachelor of Nutrition in Mexico / Ángel E. Torres-Zapata, J. P. Sánchez-Domínguez // Journal of Higher Education Theory and Practice. — 2023. — Vol. 23, № 16. — С. 48-59.
117. **Welch A.** Australia: Corruption Scandal and International Students / A. Welch // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 26-28.
118. **Yusuf Ikbal Oldac** Higher Education Research in Muslim Societies / Yusuf Ikbal Oldac // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 11-13.
119. **Yuzhuo Cai** Decoding Discord: Paradoxes, Misperceptions and Risks in EU–China Higher Education Cooperation / Yuzhuo Cai // International Higher Education. — 2023. — No. 116. — P. 9-11.
120. **Бобова Л.** Особливості адаптації іноземних громадян та осіб без громадянства у навчальних закладах Великої Британії та США / Л. Бобова // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 1. — С. 186-192.

121. **Використання кейс-технологій у підготовці викладачів ЗВО в Україні та за кордоном** : [досвід Columbia University, Boston University, Queen's University] / О. Ю. Удалова, Л. М. Чередник // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 779-788.
122. **Гапчук Я. А.** Європейський досвід використання Е-навчання у вищій школі / Я. А. Гапчук // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 106-113.
Автори описують основні процеси функціонування Е-навчання у таких країнах: Німеччина, Австрія, Швейцарія, Фінляндія, Велика Британія, Нідерланди, Франція, Іспанія, Італія.
123. **Забіяка І. М.** Формування системи освіти ЕС в контексті історичного розвитку / І. М. Забіяка // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 542-550.
124. **Іваницька О.** Велика Хартія Університетів та асоціація університетів Європи: перспективи та виклики світового освітнього простору для університетів України / О. Іваницька // Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія». — 2023. — № 3. — С. 44-49.
125. **Кочарян А. Б.** Європейський досвід цифрової трансформації в контексті спеціалізованої освіти наукового спрямування України / А. Б. Кочарян // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 151-158.
126. **Кулик О. Д.** Цифровізація освіти: досвід Франції / О. Д. Кулик // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. — 2023. — Вип. 17. — С. 108-128.
127. **Лелека В. М.** Американський досвід організації фізичного виховання у сфері вищої освіти / В. М. Лелека // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 271-277.
128. **Мартинюк А.** Система вищої освіти в Україні та Індії: порівняльний аналіз / А. Мартинюк // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 73-78.
129. **Опушко Н. Р.** Дуальна освіта в університетах німецькомовних країн Європи : [Німеччина, Австрія] / Н. Р. Опушко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 67. — С. 137-150.

130. **Опушко Н. Р.** Методи теоретичного навчання за дуальною формою освіти: досвід університетів німецькомовних країн : [Німеччина, Австрія] / Н. Р. Опушко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 135-145.
131. **Пазюра Н.** Забезпечення якості вищої освіти: азійський вимір / Н. Пазюра // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. — 2023. — Вип. 1. — С. 178-187.
132. **Полівко Л. Ю.** Порівняльний аналіз румунської та української системи освіти в контексті сьогоденних змін / Л. Ю. Полівко // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 302-311.
133. **Розвиток** професійної освіти в Німеччині: аналіз досвіду, перспективи імплементації / В. А. Фрицюк, Н. Р. Опушко, Н. В. Баюрко, С. І. Губіна // Наукові інновації та передові технології. — 2023. — № 12 (26). — С. 629-642.
134. **Савчук Б. П.** Зарубіжний досвід використання коучингу в підвищенні педагогічної майстерності [Велика Британія, Австралія, США, Туреччина] / Б. П. Савчук, О. В. Вінтоняк, В. М. Ковальчук // Педагогічний альманах. — 2023. — № 53. — С. 70-77.
135. **Фаст О. Л.** Соціальні виміри управління якістю докторської освіти: аналіз зарубіжного досвіду / О. Л. Фаст // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 2. — С. 121-128.

7. Академічна мобільність. Навчання іноземних студентів

136. **Скибун Н. Д.** Академічна мобільність у контексті розвитку сучасної туристичної сфери / Н. Д. Скибун, Т. В. Трофименко // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. — 2023. — Вип. 17. — С. 180-202.
137. **Цокур О. С.** Сучасний стан та актуальні проблеми професійної підготовки іноземних студентів в закладах вищої освіти України / О. С. Цокур // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 495-507.

8. Організація навчальної роботи. Методи та форми навчання

138. **Gafur A.** Learning Through Youtube: Is it Effective for Improving Student Learning Outcomes? / A. Gafur, A. Sapta, A. H. Jameel // Journal of Higher Education Theory and Practice. — 2023. — Vol. 23, № 16. — С. 40-47.
139. **Semakova T. O.** A study on students' motivation for self-education = Дослідження мотивації самоосвітньої діяльності студентів / T. O. Semakova, L. M. Boiko // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 484-493.
140. **Smart** education in the transformation digital society = Смарт-освіта у трансформаційному цифровому суспільстві / I. Shakhina, O. Podzygun, A. Petrova, G. Gordiichuk // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 67. — С. 51-64.
141. **Бевзо Г. А** Організація освітнього процесу у закладах освіти в умовах війни / Г. А Бевзо // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 135-138.
142. **Беззубко Б. І.** Методичні засади розроблення інтегрованих дисциплін у закладах вищої освіти / Б. І. Беззубко, Л. В. Беззубко // Освітня аналітика України. — 2023. — № 2. — С. 49-60.
143. **Бужина І.** Використання інноваційних технологій у вищій освіті: проблеми та перспективи / І. Бужина, М. Імерідзе, О. Кузьменко // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 51-61.
144. **Горета Л. В.** Професійний тайм-менеджмент в організації дистанційної форми навчання в закладах освіти / Л. В. Горета // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 114-120.
145. **Грицак Н.** Сторітелінг як інструмент формування професійно-мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти / Н. Грицак // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 48-52.
146. **Дзевицька Л. С.** Забезпечення розвитку soft skillsy студентів вищих навчальних закладів: інноваційні стратегії та ролі освіти / Л. С. Дзевицька, А. М. Цапко, Н. В. Солтис // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 149-160.
147. **Духаніна Н. М.** Візуалізація навчальної інформації як засіб підвищення ефективності освітнього процесу / Н. М. Духаніна, Г. В. Лесик, О. В. Грабар // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 418-430.

148. **Корольов В. В.** Використання штучного інтелекту в освітньому середовищі ЗВО / В. В. Корольов // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 228-236.
149. **Кривенко О. В.** Засоби телекомунікаційного зв'язку у вищій школі / О. В. Кривенко, О. В. Кривенко // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 1. — С. 89-94.
150. **Кузнецова О.** Оцінювання у вищій освіті: історичний розвиток й сучасні функції / О. Кузнецова, Л. Штефан // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. — 2023. — № 60. — С. 66-75.
151. **Прядко О. В.** Сучасний стан самостійної роботи студентів ЗВО в умовах дистанційного навчання / О. В. Прядко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2023. — Вип. 68. — С. 32-38.
152. **Розман І. І.** Концептуальний підхід до формування цифрової компетентності у здобувачів вищої освіти / І. І. Розман, А. В. Петрова // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 730-739.
153. **Шелякіна А.** Формування та розвиток soft skills у студентів вищих навчальних закладів / А. Шелякіна, О. Торосян // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 3. — С. 272-276.
154. **Штепа О.** Проблема застосування технологій дистанційного навчання під час вивчення суспільствознавчих дисциплін у закладах вищої освіти / О. Штепа, С. Коваленко // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 3. — С. 282-288.

9. Підготовка науково-педагогічних кадрів. Підвищення кваліфікації викладачів

155. **Лучанінова О. П.** Трансдисциплінарний підхід до підвищення кваліфікації викладачів вищої школи в умовах воєнного стану і повоєнного періоду / О. П. Лучанінова // Імідж сучасного педагога. — 2023. — № 5 (212) : Незламність української освіти в умовах війни. — С. 54-62.
156. **Телячий Ю. В.** Формування науково-дослідницької компетентності майбутніх магістрів: прикладний аспект / Ю. В. Телячий, С. В. Маркова, Н. І. Сарай // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 350-356.

10. Дистанційна освіта

157. **Використання** LCMS Moodle для організації дистанційного та змішаного навчання / О. В. Галицький, П. В. Микитенко, П. М. Малезик, І. В. Майданюк // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 89-95.
158. **Шульга А.** Використання засобів зворотного зв'язку під час дистанційного навчання студентів закладів вищої освіти / А. Шульга, В. Дідух, І. Гатрич // Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія». — 2023. — № 3. — С. 105-110.

11. Органи управління та керівництво університетів

159. **Ostrovska M. Y.** Innovative application in the management of higher education institutions = Інноваційне застосування в управлінні ЗВО / М. Y. Ostrovska // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 247-256.

12. Професорсько-викладацький склад

160. **Zakaulova Y.** Pedagogical competence of a teacher in the context of university education = Педагогічна компетентність викладача у контексті університетської освіти / Y. Zakaulova // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 2. — С. 180-184.
161. **Інклюзивна** компетентність викладача ЗВО: сутність, структура / Т. В. Качалова, Р. Г. Новгородський, Н. С. Останіна та ін. // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. — 2023. — № 2. — С. 127-134.
162. **Крупенина Н. А.** Роль викладачів у нову епоху дистанційного навчання та штучного інтелекту / Н. А. Крупенина, А. Л. Федорчук, В. І. Сабадош // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 565-578.
163. **Олійник О. О.** Креативність у професійній діяльності викладача: роль, виклики та стратегії розвитку / О. О. Олійник // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 63-68.

164. **Прилипка В.** Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти України у контексті цифрової трансформації освіти / В. Прилипка, А. Ірха, Н.Савастру // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 14 (32). — С. 390-400.

13. Організація наукової та науково-дослідної роботи

165. 37.016:003:001(07)(0.034) M29
Мартинюк О. М. Академічне письмо [Електронний ресурс]: конспект лекцій / О. М. Мартинюк. — Луцьк : Вежа, 2021. — 48 с. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8870676>
166. 37.016:003:001(07)(0.034) П96
П'ятницька-Позднякова І. С. Академічне письмо [Електронний ресурс]: навч.-метод. посіб. / І. С. П'ятницька-Позднякова. — Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2021. — 116 с. — ISBN 978-617-534-449-1. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8870708>
167. 37.016:003:001(075.8)(0.034) A38
Академічне письмо [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. — Миколаїв : НУК, 2022. — 116 с. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8870683>
168. 37.016:003:001(075.8)(0.034) K44
Кісельова А. А. Основи академічного письма [Електронний ресурс]: навч.-метод. посіб. / А. А. Кісельова, Л. В. Завальська. — Одеса : Фенікс, 2023. — 69 с. — ISBN 978-966-928-932-2. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8870697>
169. 37.016:003:001(075.8)(0.034) K49
Клименко Т. В. Основи академічного письма [Електронний ресурс]: конспект лекцій / Т. В. Клименко. — Чернігів : Чернігівська політехніка, 2021. — 94 с. — ISBN 978-966-928-932-2. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8870720>
170. 37.016:003:001:811.111(075.8)(0.034) C85
Стрига Е. В. Academic Writing Guide for Students of Pedagogical Specialties [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Е. В. Стрига. — Одеса : Букаєв В.В., 2019. — 210 с. — URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8855089>

171. **Basiuk L.** Development and Optimization of Skills in Searching, Processing and Analysing Information from Various Sources in the future Doctors of Philosophy (PhD) training: from Educational Requirements to Scientific Improvement = Розвиток та оптимізація навичок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел у підготовці майбутніх докторів філософії (PhD): від освітніх вимог до наукового вдосконалення / L. Basiuk, I. Dobroskok // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. — 2023. — Вип. 17. — С. 28-51.
172. **Bhowmik D.** Gender Inequality in Higher Education and Research = Гендерна нерівність у вищій освіті та наукових дослідженнях / D. Bhowmik // Business Ethics and Leadership. — 2023. — Vol. 7, Issue 3. — P. 108-119.
173. **Lytvynko A.** Development of Innovative Approaches to the Popularization of Science and Technology for the Development of Interaction Between Science and Society = Розробка інноваційних підходів до популяризації науки і техніки для розвитку взаємодії між наукою і суспільством / A. Lytvynko, L. Ryzhko // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. — 2023. — Вип. 17. — С. 129-145.
174. **Бутник О. О.** Публічно-управлінські засади інтернаціоналізації науки, технологій та інновацій в умовах правового режиму воєнного стану / О. О. Бутник // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 164-174.
175. **Деякі** питання імплементації академічної доброчесності та антиплагіатної експертизи у медичному університеті / А. Р. Вергун, С. П. Ягело, В. О. Сергієнко та ін. // Вісник науки та освіти. — 2023. — № 9 (15). — С. 325-345.
176. **Дотримання** принципів академічної культури в процесі організації наукової діяльності: інноваційні технології презентації результатів досліджень / А. Почтовюк, О. Глазунова, Я. Яковенко та ін. // Актуальні питання у сучасній науці. — 2023. — № 10 (16). — С. 706-713.
177. **Журавель В. В.** Особливості визначення трудомісткості наукових робіт : досліджено питання нормування науково-дослідних робіт та відмінності їх від іншої праці / В. В. Журавель, О. С. Іваннікова, Н. А. Єврейнова // Наука і техніка сьогодні. — 2023. — № 11 (25). — С. 658-669.
178. **Козубцов І.** Методика випереджувального викладання навчальної дисципліни «Методології наукових досліджень» здобувачам закладів вищої освіти / І. Козубцов // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. — 2023. — Вип. 1. — С. 77-86.

179. **Костенко Р. В.** Критерії, показники та рівні сформованості лідерських якостей майбутніх менеджерів наукових проєктів / Р. В. Костенко // Наукові інновації та передові технології. — 2023. — № 12 (26). — С. 584-593.
180. **Левченко Т. М.** Академічне письмо як компонент професійної підготовки здобувачів вищої освіти / Т. М. Левченко, Л. А. Шимченко // Академічні студії. Серія "Педагогіка". — 2023. — № 2. — С. 101-106.
181. **Романенко Т. В.** Використання онлайн сервісів для перевірки студентських наукових робіт / Т. В. Романенко, Н. Г. Русіна, А. В. Ткаченко // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. — 2023. — Вип. 210. — С. 54-60.
182. **Ростока М. Л.** Кластеризація інформаційно-аналітичного супроводу наукового дослідження із проєктування цифрових освітніх ресурсів / М. Л. Ростока // Імідж сучасного педагога. — 2023. — № 5 212) : Незламність української освіти в умовах війни. — С. 30-37.
183. **Толочко С. В.** Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності / С. В. Толочко, Н. С. Бордюг, Л. П. Міронець // Інноваційна педагогіка. — 2023. — Вип. 62, Т. 2. — С. 25-32.
184. **Шинкарук О. В.** Академічна доброчесність як складова академічної культури учасників освітнього і наукового процесу / О. В. Шинкарук // Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. — 2023. — Т. 14, № 2. — С. 106-113.
185. **Шум О.** Особливості викладання академічного письма студентам нефілологічних спеціальностей / О. Шум // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2023. — Вип. 66, Т. 3. — С. 289-293.

14. Професійно-технічна освіта

186. **Крупіна Л. В.** Умови ефективного управління науково-методичною роботою в закладі фахової передвищої освіти / Л. В. Крупіна // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 228-240.

15. Освіта дорослих

187. **Кушнір О. В.** Безперервна освіта – запорука професійного самовдосконалення дорослих / О. В. Кушнір, Н. Я. Литвинюк // Перспективи та інновації науки. — 2023. — № 13 (31). — С. 241-252.

16. Формування особистості

188. **Masha A. K.** Engagement of Educators in Private Family Business Schools: The Role of a Healthy Leadership Environment = Залучення педагогів до приватних сімейних бізнес-шкіл: роль здорового лідерського середовища / A. K. Masha, P. Bwowe, E. Nikisi // Business Ethics and Leadership. — 2023. — Vol. 7, Issue 3. — P. 20-39.

17. Сумський державний університет

189. **17** сумчан стали чемпіонами України по карате: у Палаці студентського спорту СумДУ відбувся чемпіонат України серед учнів та студентів з карате. Серед переможців студенти СумДУ: Анна Гейко, Даниїл Касьянов, Андрій Косарич, Роман Панченко // Ваш шанс. — 2023. — 17 жовтня. — URL: <http://www.shans.com.ua/?m=inews&nid=73574>
190. **75** кроків успіху: Сумський державний університет відзначив ювілей // Телекомпанія СТС. — 2023. — 13 жовтня. — URL: <https://sts.sumy.ua/video-news/75-кроків-успіху-сумський-державний-уні.html>
191. **75 кРоків** успіху: у СумДУ відбувся форум з нагоди ювілею // Профспілка працівників освіти і науки України : офіційний сайт. — 2023. — 20 жовтня. — URL: https://pon.org.ua/news_regions/10658-75-kroktiv-uspikhu-u-sumdu-vidbuvsia-forum-z-nagody-uvileu.html
192. **75** років перемог на спортивних аренах: у СумДУ стартувала відкрита Універсіада // Телеканал СТС. — 2023. — 04 жовтня. — URL: <http://surl.li/muauv>

193. **Володимир** Артюх: СумДУ не лише розвиває українську науку, а й наближає нашу перемогу : начальник Сумської обласної військової адміністрації взяв участь у форумі «СумДУ: 75 кРоків успіху» з нагоди із 75-ї річниці Сумського державного університету // Сумська обласна військова адміністрація. — 2023. — 12 жовтня. — URL: <https://sm.gov.ua/uk/arkhiv1/32539-volodymyr-artyukh-sumdu-ne-lyshe-rozvyvaye-ukrayinsku-nauku-a-y-nablyzhaye-nashu-peremohu.html>
194. **Ворона К.** У Сумах запровадили міську військову адміністрацію та призначили нового керівника : новим керівником міста призначили чинного заступника голови Сумської ОВА Олексія Дрозденка / К. Ворона, В. Грамм, В. Барикіна // Суспільне Новини. — 2023. — 1 листопада. — URL: <https://suspile.media/592963-u-sumah-vveli-misku-vijskovu-administraciju-ta-priznacili-novogo-kerivnika/>
195. **Грамм В.** 30 років у науці. Біологиня з Сум Вікторія Гарбузова про молекулярно-генетичні дослідження // Суспільне Новини. — 2023. — 15 жовтня. — URL: <https://suspile.media/594427-30-rokiv-u-nauci-biologina-z-sum-viktoria-garbuzzova-pro-molekularno-geneticni-doslidzenna/>
196. **Капнік О.** У Сумах запровадили міську військову адміністрацію: хто став очільником : новим керівником міста призначили чинного заступника голови Сумської ОВА Олексія Дрозденка, колишнього декана факультету електроніки та інформаційних технологій СумДУ // ТСН. — 2023. — 1 листопада. — URL: <https://tsn.ua/ukrayina/u-sumah-vveli-misku-viyskovu-administraciju-hto-stav-ochilnikom-2441302.html>
197. **Придивись:** ілюзії бувають різні : до Європейського дня протидії торгівлі людьми на Сумщині у приміщенні Конгрес-центру СумДУ розгорнули експозицію «Придивись» // Сумська обласна військова адміністрація. — 2023. — 19 жовтня. — URL: <https://sm.gov.ua/uk/arkhiv1/32584-prydyvys-ilyuziyi-buvayut-rizni.html>
198. **СумДУ** — лідер серед українських університетів у чотирьох галузях знань у рейтингу Times Higher Education World University Rankings // SumyToday. — 2023. — 31 жовтня. — URL: <https://sumy.today/news/society/37804-sumdu-lider-sered-ukrainskykh-universytetiv-u-chotyrokhaluziakh-znan.html>
199. **Сумський** державний університет відзначив 75-річчя із часу заснування // Урядовий кур'єр. — 2023. 18 жовтня. — URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/sumskij-derzhavnij-universitet-vidznachiv-75-richc/>

200. У СумДУ відкрили оновлений футбольний майданчик зі штучним покриттям // Телеканал СТС. — 2023. — 16 жовтня. — URL: <https://111.ink/7dkTk>
201. У Сумському державному університеті – день відкритих дверей // Телекомпанія СТС. — 2023. — 2 листопада. — URL: <https://cutt.ly/SwRE6ynI>
202. **Форум** «Відбудова України через синергію університетів та територіальних громад»: шість українських університетів проведуть освітній форум, який розпочинає пілотний проєкт співпраці між Альянсом українських університетів та громадами задля відбудови України. Серед організаторів форуму – Сумський державний університет // Український Католицький Університет. — 2023. — 24 жовтня. — URL: <https://ucu.edu.ua/events/osvitnij-forum-vidbudova-ukrayiny-cherez-synergiyu-universytetiv-ta-terytorialnyh-gromad/>
203. **Форум** СумДУ "75 років успіху" // YouTube. — 2023. — 13 жовтня. — URL: <https://www.youtube.com/watch?v=I4ZQ8uhDymA>

